

Na temelju članka VI 4a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03 i 20/04) i članka 58. Ustava Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04), te članka 58. Zakona o načelima lokalne samouprave u F BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/06) i članka 4. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj 2/99, 9/00, 5/03 i 10/04), Općinsko vijeće Grude na 24. sjednici od 20. veljače 2008. godine, d o n o s i

STATUT OPĆINE GRUDE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Statutom općine Grude (u daljnjem tekstu: Statut) sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije), Ustavu Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Ustav Županije) i zakonodavstvu, uređuju se ostvarivanje i zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda, suradnja s ombudsmanima, samoupravni djelokrug općine Grude, ustroj općinske vlasti, međusobni odnosi Općinskog vijeća i Općinskog načelnika, izravno sudjelovanje građana u odlučivanju o lokalnim poslovima, mjesna samouprava, javnost rada i informiranje, suradnja s drugim općinama i udruživanje općina, imovina i financiranje lokalne samouprave, propisi i drugi akti općine Grude, upravni nadzor, donošenje Statuta općine Grude i druga pitanja od značenja za ostvarivanje lokalne samouprave.

Članak 2.

Općina Grude (u daljnjem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave, koja je temeljem ispunjavanja propisanih kriterija, uspostavljena zakonom.

Općina ima svojstvo pravne osobe.

Članak 3.

Područje, naziv i sjedište Općine uređuju se zakonom, ovim Statutom i drugim propisima.

Promjena granica područja Općine ne može se obaviti bez prethodne konsultacije naseljenih mjesta Općine i općina kojih se to tiče.

Granice područja općine Grude određene su katastarskim granicama naseljenih mjesta koja ulaze u sastav općine sukladno zakonu i drugim propisima kojim se određuju naseljena mjesta.

Općina obuhvaća područja naseljenih mjesta:

Blaževići, Borajna, Donji Mamići, Dragićina, Drinovačko Brdo, Drinovci, Gorica, Grude, Jabuka, Puteševica, Ružići, Sovići i Tihaljina.

Članak 4.

Sastav svih tijela vlasti Općine mora odražavati nacionalnu strukturu pučanstva na području Općine sukladno amandmanima na Ustav Federacije i Ustav Županije.

Članak 5.

Službeni naziv Općine je: Općina Grude.
Sjedište Općine je u Grudama, fra Gabre Grubišića 4.

Članak 6.

Dan Općine je 18. studenoga.

Članak 7.

Općina ima svoj grb i zastavu, kao i druge simbole o kojima odlučuje Općinsko vijeće.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Županije daje suglasnost na sadržaj grba i zastave Općine.

Općinsko vijeće sukladno propisima općine može odobriti uporabu zastave, grba kao i dijelova grba, fizičkim i pravnim osobama, ako ocijeni da je to u interesu općine.

Članak 8.

Grb općine Grude predstavljen je u štitu sa grbovnom slikom. Štit je tamnoplave boje optočen dvjema vrpčama, srebrne i zlatne boje koje slijede konture štita. Na sredini štita postavljeno je stilizirano pročelje župne crkve sv. Katarine u Grudama, a u podnožju štita nalazi se starohrvatski pleter.

Članak 9.

Zastava općine Grude je dvobojna: crvena i bijela boja, omjera dužine i širine 2:1, razdijeljena na četiri jednaka polja-dva crvena i dva bijela polja naizmjenično raspoređena, od kojih je prvo crveno polje smješteno u gornjoj lijevoj četvrtini zastave. Grb je smješten u središtu zastave na sjecištu dijagonala.

Članak 10.

Općina može dodjeljivati plakete i druga javna priznanja građanima i pravnim osobama za naročite zasluge u promicanju ugleda i imena, izgradnji i razvitku općine Grude.

Postupak dodjele plaketa i drugih javnih priznanja regulirat će se posebnom odlukom Općinskog vijeća.

II. OSTVARIVANJE I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA I SURADNJA S OMBUDSMANIMA

Članak 11.

Općina će stvarati uvjete da građani s područja Općine u cjelini i na demokratskih način ostvaruju sva prava i slobode utvrđene u odredbama članka II. A 1. do 7. Ustava

Federacije i međunarodnim instrumentima sadržanim u Aneksu Ustava Federacije, o čemu će brinuti sva općinska tijela, svaki u okviru svoje nadležnosti.

Članak 12.

Sva općinska tijela vlasti, općinske službe za upravu, ustanove koje vrše javne ovlasti obvezni su u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti primjenjivati i dosljedno poštovati prava i slobode građana predviđene u odredbama članka II .A. 1. do 7. Ustava Federacije i međunarodnim instrumentima Aneksa Ustava Federacije.

Sva općinska tijela i ustanove iz stavka 1. ovog članka obvezni su u svom radu poduzimati sve potrebne mjere i djelatnosti u svrhu osiguranja uvjeta za ostvarivanje i zaštitu prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i međunarodnim instrumentima Aneksa Ustava Federacije.

Članak 13.

Sva općinska tijela i ustanove iz članka 12. stavak 1. ovog Statuta, obvezni su, na zahtjev ombudsmana i njihovih zamjenika omogućiti ispitivanje djelatnosti od bilo kojeg tijela općine, kao i bilo koje druge ustanove ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava i slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanja njegovih posljedica, dati potrebne informacije, dokumente i spise, omogućiti uvid u sve službene dokumente, uključujući i tajne, kao i sudske i upravne spise i omogućiti suradnju od svake osobe, uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacije, dokumenata i spisa i time omogućiti ostvarivanje funkcije ombudsmana u zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda na području općine

Općinski sud i općinske službe za upravu, kao i ustanove koje vrše javne ovlasti obvezni su omogućiti ombudsmanima nazočnost sudskim, odnosno upravnim postupcima kao i pristup svim mjestima gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili rade.

Članak 14.

Sva nadležna općinska tijela obvezni su, u okviru svojih prava i dužnosti, surađivati sa svim međunarodnim promatračkim tijelima za ljudska prava osnovana za Bosnu i Hercegovinu i Federaciju, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Članak 15.

Općinski načelnik je odgovoran za suradnju i omogućavanje rada ombudsmana i međunarodnih nadzornih tijela u Općini, a posebno suradnju općinskih službi za upravu i institucija koje imaju javne ovlasti na način predviđen ovim Statutom.

III. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE

Članak 16.

Općina samostalno odlučuje o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.

Članak 17.

U okviru samoupravnog djelokruga Općina obavlja naročito sljedeće poslove lokalne samouprave:

- osiguravanje i zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda sukladno ustavu,
- donošenje proračuna Općine,
- donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uvjeta za gospodarski razvitak i upošljavanje,
- utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline,
- donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje,
- utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge gradnje,
- utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara,
- utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevnim zemljištem,
- utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine,
- utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih temeljem njihovoga korištenja,
- upravljanje, financiranje i unaprjeđenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture:
  - vodoopskrba, odvodnje i prerada otpadnih voda,
  - prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada,
  - održavanje javne čistoće,
  - gradska groblja,
  - lokalne ceste i mostovi,
  - ulična rasvjeta,
  - javna parkirališta,
  - parkovi,
- organiziranje i unaprjeđenje lokalnoga javnog prijevoza,
- utvrđivanje politike predškolskoga obrazovanja, unaprjeđenje mreže ustanova, te upravljanje i financiranje javnih ustanova predškolskoga obrazovanja,
- osnivanje, upravljanje, financiranje i unaprjeđenje ustanova osnovnog obrazovanja,
- osnivanje, upravljanje, unaprjeđenje i financiranje ustanova i gradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u djelatnosti kulture i športa,
- ocjenjivanje rada ustanova i kvalitete usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, te osiguravanje financijskih sredstava za unaprjeđenje njihovoga rada i kvalitete usluga, sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Općine,
- analiza stanja javnog reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema nadležnim tijelima za ova pitanja,
- organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa,

- uspostavljanje i vršenje inspekcijskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti Općine,
- donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i pristojbama iz nadležnosti Općine,
- raspisivanje referendumata za područje Općine,
- raspisivanje javnog zajma i odlučivanje o zaduženju Općine,
- poduzimanje mjera za osiguranje higijene i zdravlja,
- osiguravanje uvjeta rada lokalnih radio TV stanica, sukladno zakonu,
- osiguravanje i vođenje evidencija o osobnim stanjima građana i biračkih popisa,
- poslovi iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidenciju o nekretninama,
- organiziranje djelatovne lokalne uprave prilagođene lokalnim potrebama,
- uspostavljanje organizacije mjesne samouprave,
- donosi programe mjera radi postizanja jednakosti spolova te osigurava vođenje statističkih podataka i informacija razvrstanih po spolu,
- zaštita životinja i
- zaštita i unapređenje prirodnog okoliša.

Općina može obavljati pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga u skladu sa Zakonom povjeriti ustanovama, poduzećima i drugim pravnim osobama osnovanim radi obavljanja javnih službi putem drugih vidova suradnje o čemu odluku donosi Općinsko vijeće.

Članak 18.

Općina je samostalna u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga, sukladno Ustavu Federacije, Ustavu Županije, te federalnim i županijskim zakonom i odgovorna je za obavljanje tih poslova.

Pored poslova iz stavka 1. ovog članka, Općina obavlja i druge poslove koje Županija svojim zakonom ili drugim propisom prenese u nadležnost Općine, kao i poslove koje federalna vlast federalnim zakonom ili drugim federalnim propisom, sukladno Ustavu Federacije, prenese u nadležnost općine.

Izvršavanje prenesenih poslova iz prethodnog stavka ovog članka ovisit će o razini dodijeljenih odnosno ustupljenih sredstava za izvršavanje tih poslova.

IV. OPĆINSKA TIJELA VLASTI

Članak 19.

Tijela vlasti u Općini su:

1. Općinsko vijeće i
2. Općinski načelnik

Članak 20.

Ovlasti i obveze iz samoupravnog djelokruga Općine podijeljene su između zastupničkog tijela Općinskog vijeća i izvršnog tijela Općinskog načelnika.

Ako zakonom ili drugim propisom nije jasno određeno koje je tijelo mjerodavno za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, svi poslovi i zadaće što se odnose na uređivanje odnosa iz samoupravnog djelokruga Općine (normativne naravi) u mjerodavnosti su Općinskog vijeća, a svi izvršni poslovi i zadaće u mjerodavnosti su Općinskog načelnika.

1. OPĆINSKO VIJEĆE

a) Opće odredbe

Članak 21.

Općinsko vijeće Grude (u daljnjem tekstu: Općinsko vijeće) je zastupničko tijelo građana Općine i tijelo lokalne samouprave izabrano na temelju općeg biračkog prava na izravnim izborima tajnim glasovanjem na način određen Izbornim zakonom BiH.

Općinsko vijeće donosi općinske akte i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine, te obavlja i druge poslove, sukladno Ustavu, zakonu i ovom Statutu.

Članak 22.

Općinsko vijeće se sastoji od 25 vijećnika.

Članak 23.

Mandat članova Općinskog vijeća izabranih na redovitim izborima traje četiri godine i teče od dana konstituiranja vijeća.

Mandat vijećnika prestaje u slučajevima utvrđenim Izbornim zakonom BiH.

Ako izabrani nositelji mandata u tijeku trajanja mandata istupi iz političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata koji su sudjelovali na izborima i na čijoj je kandidatskoj listi bio izabrani nositelj mandata, postaje samostalni vijećnik.

Članovi Općinskog vijeća izabrani sukladno Izbornom zakonu osim u slučajevima utvrđenim Zakonom ne mogu se opozvati, a prava i dužnosti započinju im danom konstituiranja Općinskog vijeća.

Članak 24.

Općinski vijećnik odgovara za ustavnost i zakonitost akata koje donosi Općinsko vijeće.

Općinski vijećnik vrši svoju dužnost prema svom slobodnom uvjerenju a na dobrobit svih građana Općine.

Općinski vijećnik je dužan u svom ponašanju pridržavati se odredbi Etičkog kodeksa za izabrane općinske dužnosnike.

Članak 25.

Jedna osoba može obnašati najviše jednu izravno izabranu javnu dužnost ili najviše jednu izravno i jednu neizravno izabranu dužnost osim ako Izbornim zakonom nije drugačije propisano.

Općinski vijećnik dužan je podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti sukladno posebnom zakonu, prije preuzimanja mandata vijećnika.

Članak 26.

Općinski vijećnici imaju pravo na naknadu troškova nastalih u svezi s radom u Općinskom vijeću sukladno posebnoj odluci Općinskog vijeća.

Članak 27.

Prava i dužnosti Općinskih vijećnika utvrđuju se Poslovníkom Općinskog vijeća.

Članak 28.

Prva sjednica novog saziva Općinskog vijeća održava se najkasnije 30 dana nakon što Središnje Izorno povjerenstvo ovjeri i objavi izborne rezultate.

Prvu sjednicu Vijeća u novom sazivu saziva predsjedavajući prethodnog saziva Vijeća i njome predsjedava do izbora novog predsjedavajućeg.

Ako predsjedavajući prethodnog saziva ili njegov zamjenik ne sazove konstituirajuću sjednicu u roku iz stavka 1. ovog članka, sjednicu će sazvati najstariji vijećnik novog saziva.

Općinsko vijeće se konstituira izborom predsjednika Općinskog vijeća na prvoj sjednici na kojoj je nazočna natpolovična većina izabranih vijećnika.

Članak 29.

Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Vijeća vrši se u pravilu tajnim glasovanjem na način i postupkom utvrđenim Poslovníkom Općinskog vijeća većinom glasova od ukupnog broja izabranih vijećnika.

Prilikom predlaganja kandidata za izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskog vijeća osigurat će se u najvećoj mogućoj mjeri jednakopravnost spolova.

Predsjednik Općinskog vijeća predstavlja Općinsko vijeće i rukovodi njegovima radom u okviru prava i dužnosti Općinskog vijeća.

Zamjenik predsjednika Općinskog vijeća zamjenjuje predsjednika u slučaju njegove spriječenosti i odsutnosti ili kad mu predsjednik povjeri obavljanje poslova iz svoga djelokruga.

Dužnost predsjednika Općinskog vijeća obavlja se profesionalno, ukoliko Vijeće ne odluči drugačije.

Članak 30

Prava i dužnosti predsjednika i zamjenika predsjednika Općinskog vijeća utvrđuju se Poslovníkom Općinskog vijeća.

Članak 31.

Rad Općinskog vijeća je javan.

U iznimnim okolnostima, predviđenim u Poslovníku Općinskog vijeća, Općinsko vijeće može razmatrati određena pitanja bez nazočnosti javnosti.

Članak 32.

Članovi Općinskog vijeća ne uživaju imunitet u smislu odredbi Zakona o imunitetu F BiH ("Sl. novine F BiH", broj 19/03).

Članak 33.

Općinsko vijeće osniva stalna i povremena radna tijela.

Stalna radna tijela razmatraju nacрте i prijedloge odluka i drugih akata te druga pitanja dnevnog reda Općinskog vijeća o kojima daju mišljenja i prijedloge.

Povremena radna tijela (odbori, radne skupine i povjerenstva) osnivaju se radi razmatranja ili stručne obrade pojedinog pitanja odnosno izrade prijedloga pojedinih akata.

Sastav, broj članova i djelokrug rada stalnih i povremenih radnih tijela utvrđuju se Poslovníkom Općinskog vijeća.

Članak 34.

Općinski vijećnici mogu osnovati klubove vijećnika političkih stranaka, koalicija i neovisnih kandidata koje participiraju u Općinskom vijeću radi učinkovitijeg rada vijeća i unapređenja međustranačke i parlamentarne suradnje.

Osnivanje, zadaci i način rada klubova vijećnika detaljnije se uređuje Poslovníkom Općinskog vijeća.

Članak 35.

Općinsko vijeće može osnovati Kolegij Općinskog vijeća radi unapređenja učinkovitosti i usklađivanja rada vijeća.

Sastav Kolegija, djelokrug poslova i načina rada uređuju se Poslovníkom Općinskog vijeća.

Članak 36.

Općinsko vijeće može osnovati Stručnu službu za obavljanje stručnih, administrativnih, tehničkih i drugih poslova u svezi s radom Općinskog vijeća.

Unutarnje ustrojstvo i način rada Stručne službe Općinskog vijeća uređuju se Odlukom o osnivanju i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji.

Stručnom službom rukovodi tajnik Općinskog vijeća.

Tajnik Općinskog vijeća je državni službenik i za svoj rad i rad Stručne službe odgovara Općinskom vijeću.

Tajnik Općinskog vijeća pomaže predsjedniku Općinskog vijeća u pripremi i organiziranju sjednica, stara se o pravno-tehničkoj obradi akata usvojenih na sjednicama Općinskog vijeća, vrši i druge poslove utvrđene zakonom, Statutom, Poslovníkom i drugim propisima.

b) Nadležnost Općinskog vijeća

Članak 37.

Općinsko vijeće nadležno je za slijedeće poslove:

- priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut Općine,
- donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine,
- usvaja proračun i izvješće o izvršenju proračuna Općine,
- utvrđuje općinsku politiku u okviru mjerodavnosti općine i prati njeno ostvarivanje,

- donosi programe i planove razvoja Općine i stvaranje uvjeta za gospodarski razvitak i zapošljavanje,
- donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje,
- utvrđuje i sprovodi stambenu politiku i donosi programe stambene i druge izgradnje,
- utvrđuje politiku korištenja i visinu naknade za korištenje javnih dobara,
- donosi propise o porezima, pristojbama, naknadama i doprinosima općine sukladno zakonu,
- donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom općine,
- utvrđuje politiku upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih temeljem njihova korištenja,
- upravljanje, financiranje i unaprjeđenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture,
- organiziranje i unaprjeđenje lokalnoga javnog prijevoza,
- utvrđivanje politike predškolskoga obrazovanja, unaprjeđenje mreže ustanova, te upravljanje i financiranje javnih ustanova predškolskoga obrazovanja,
- osnivanje, upravljanje, financiranje i unaprjeđenje ustanova osnovnog obrazovanja,
- osnivanje, upravljanje, unaprjeđenje i financiranje ustanova i gradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u djelatnosti kulture i športa,
- ocjenjivanje rada ustanova i kvalitete usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, te osiguravanje financijskih sredstava za unaprjeđenje njihovoga rada i kvalitete usluga, sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Općine,
- analiza stanja javnog reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema nadležnim tijelima za ova pitanja,
- organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa,
- uspostavljanje i vršenje inspeksijskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti Općine,
- donosi odluke o zaduživanju Općine, raspisivanju javnog zajma i davanja jamstva sukladno zakonu,
- donosi odluku o raspisivanju referenduma,
- donosi programe raspolaganja, korištenja, upravljanja i uređenja građevnoga zemljišta,
- donosi plan korištenja javnih površina,
- donosi odluke o organizaciji mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i dijelova naseljenih mjesta,
- donosi odluke o udruživanju općine u savez i druge oblike organiziranja,
- donosi odluke o proglašenju blagdana Općine,
- donosi odluke o nagradama i priznanjima Općine,
- razmatra godišnja izvješća o provođenju politike općine i aktivnostima načelnika,
- osniva poduzeća i ustanove za obavljanje poslova od interesa za Općinu,
- donosi Poslovnik o svom radu,

- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Članak 38.

Općinsko vijeće može donositi odluke iz svoje nadležnosti ako je na sjednici nazočna većina od ukupnog broja izabranih članova Vijeća, a odlučuje većinom glasova izabranih članova Općinskog vijeća, osim ako je za pojedina pitanja ovim Statutom drukčije predviđeno.

Statut Općine se donosi dvotrećinskom većinom od ukupnog broja izabranih vijećnika.

Članak 39.

Na sjednicama Općinskog vijeća glasuje se javno, ako Vijeće ne odluči da se o pojedinim pitanjima glasuje tajno.

Članak 40.

Poslovníkom o radu Općinskog vijeća uređuju se pitanja koja se odnose na prava i obveze vijećnika, njihovu odgovornost, postupak sazivanja prve sjednice Općinskog vijeća i njegovog konstituiranja, potvrđivanje mandata izabranih vijećnika, način izbora predsjednika Općinskog vijeća, njegova prava i obveze, polaganje svečane prisega vijećnika, sadržaj svečane prisega, postupak sazivanja sjednice Općinskog vijeća, utvrđivanje dnevnog reda, održavanje reda na sjednici, utvrđivanje rezultata glasovanja, određivanje ovlaštenih predlagača sazivanja sjednice, postupak donošenja općinskih propisa, obavješćivanje javnosti o sjednici, donošenje programa rada Općinskog vijeća, radna tijela Općinskog vijeća, njihov sastav, nadležnost i način rada, sadržaj i način vođenja zapisnika o radu sjednice Općinskog vijeća i druga pitanja od značenja za organiziranje i rad Općinskog vijeća.

2. OPĆINSKI NAČELNIK

Članak 41.

Nositelj izvršne vlasti, u okviru prava i dužnosti Općine, je Općinski načelnik. Općinski načelnik svoju dužnost obavlja profesionalno. Mandat Općinskog načelnika je četiri godine.

Članak 42.

Općinski načelnik predstavlja i zastupa Općinu.

Općinski načelnik odgovoran je Općinskom vijeću za obavljanje povjerenih poslova iz nadležnosti samoupravnog djelokruga Općine.

Općinski načelnik nadležan je za slijedeće poslove iz samoupravnog djelokruga Općine:

- predstavlja i zastupa Općinu, donosi akte iz svoje nadležnosti,
- izrađuje i Vijeću na usvajanje podnosi nacrt i prijedlog proračuna, ekonomske programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulacijske dokumente koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korištenje javnog zemljišta,
- predlaže odluke i druge opće akte Vijeću,

- provodi politiku Općine sukladno odlukama Vijeća, izvršava proračun Općine i osigurava primjenu odluka i drugih akata vijeća,
  - izvršava zakone i druge propise čije je izvršenje povjereno Općini,
  - donosi pravilnik o unutarnjoj organizaciji službi za upravu i drugih službi Općine,
  - realizira suradnju Općine s drugim općinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama sukladno odlukama i zaključcima Vijeća i njegovih radnih tijela,
  - podnosi izvješće Vijeću o ostvarivanju politike Općine i svojim aktivnostima,
  - izvršava druge poslove utvrđene zakonom i drugim propisima,
- Načelnik odgovara za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže Općinskom vijeću.

Članak 43.

Općinskog načelnika biraju demokratskim putem birači na izravnim i tajnim izborima na cijelom području općine na način utvrđen Zakonom o izravnom izboru načelnika FBiH.

Općinski načelnik dužan je podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti sukladno posebnom zakonu, prije preuzimanja mandata načelnika.

Članak 44.

Općinski načelnik može biti opozvan.

Postupak opoziva Općinskog načelnika provodi se sukladno Zakonu o izravnom izboru Općinskog načelnika FBiH i Izbornom zakonu BiH.

Inicijativu s obrazloženjem za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika u pismenom obliku mogu pokrenuti 1/3 vijećnika Općinskog vijeća ili 10% registriranih birača na području Općine.

Općinsko vijeće je dužno sve inicijative za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika iz prethodnog stavka ovog članka staviti na dnevni red prve naredne sjednice a najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana dostave prijedloga predsjedniku Općinskog vijeća.

Odluka o pokretanju postupka opoziva Općinskog načelnika donosi se većinom glasova od ukupnog broja vijećnika u Općinskom vijeću.

U slučaju prihvaćanja inicijative, Općinsko vijeće dužno je donijeti odluku o pokretanju postupka opoziva Općinskog načelnika u roku od 30 dana.

Ako Općinsko vijeće donese odluku o prihvaćanju inicijative za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika, sprovodi se postupak u kojem građani odlučuju izravnim tajnim glasovanjem.

Mandat Općinskog načelnika prestaje ukoliko natpolovična većina građana koji su glasovali donese odluku o opozivu Općinskog načelnika.

Odluka građana je obvezujuća za Općinsko vijeće i Općinskog načelnika.

Nakon izglasavanja opoziva novi izbori za Općinskog načelnika raspisuju se u roku od 60 dana.

Općinskog načelnika, u slučaju spriječenosti obavljanja dužnosti privremeno mijenja predsjednik Općinskog vijeća, a u slučaju spriječenosti predsjednika, vijećnik kojeg većinom glasova izabere Općinsko vijeće.

U slučaju prestanka mandata Općinskog načelnika iz razloga propisanih zakonom, dužnost Općinskog načelnika do izbora novog vršit će predsjednik Općinskog vijeća, a u

slučaju njegove spriječenosti dužnost načelnika vršit će vijećnik kojeg većinom glasova izabere Općinsko vijeće.

Ako Općinski načelnik podnese ostavku, dužan je ostati na dužnosti do izbora novog Općinskog načelnika.

V. USTROJSTVO OPĆINSKOG TIJELA DRŽAVNE UPRAVE

Članak 45.

Poslove lokalne samoupravnog i uprave iz djelokruga Općine, kao i poslove uprave koji su zakonom Federacije i zakonom Županije prenesu na Općinu, obavlja jedinstveno općinsko tijelo državne službe na način utvrđen Ustavom, zakonom ili drugim propisima.

Članak 46.

U okviru općinskog tijela državne službe uspostavljaju se Općinske službe za upravu (u daljnjem tekstu: Općinske službe).

Općinske službe osniva Općinsko vijeće na prijedlog Općinskog načelnika.

Odlukom o osnivanju Općinskih službi uređuju se pitanja koja se odnose na naziv, broj, nadležnost, rukovođenje, odgovornost i način rada Općinskih službi.

Članak 47.

Radom svih općinskih službi za upravu rukovodi Općinski načelnik i koordinira i usmjerava njihov rad, s ovlastima predviđenim Ustavom, zakonom, Statutom i drugim propisima.

Općinskom načelniku u rukovođenju općinskim tijelom državne službe pomažu rukovođeci državni službenici:

1. tajnik tijela državne službe,
2. pomoćnici Općinskog načelnika službi za upravu općinskog tijela državne službe

Tajnik tijela državne službe i pomoćnici Općinskog načelnika samostalni su u svom radu, a za svoj rad i korištenje financijskih, materijalnih i ljudskih potencijala koji su im povjereni za obavljanje poslova u okviru djelokruga rada odgovaraju Općinskom načelniku.

Članak 48.

Tajnika tijela državne službe i pomoćnike načelnika Općinskih službi postavlja Općinski načelnik sukladno Zakonu o državnoj službi u F BiH.

Članak 49.

Unutarnji ustroj Općinskih službi uređuje se Pravilnikom o unutarnjem ustroju jedinstvenog općinskog tijela državne službe.

Pravilnik o unutarnjem ustroju sadrži djelokrug službi njihovu nadležnost, ustrojbene jedinice i njihovu nadležnost, sistematizaciju radnih mjesta koja obuhvaća naziv radnih mjesta, opis poslova, uvjete za vršenje poslova, vrstama djelatnosti i uvjete u pogledu školske izobrazbe, radnog iskustva, stručnog ispita i broja izvršitelja,

rukovođenje službom i odgovornost za njen rad, programiranje i planiranje broja vježbenika koji se primaju u radni odnos i druga pitanja.
Pravilnik o unutarnjem ustroju donosi Općinski načelnik, uz suglasnost Općinskog vijeća.

Članak 50.

Općinske službe za upravu izravno obavljaju posebno sljedeće poslove:

1. izvršavaju zakone, općinske propise i druge opće akte iz samoupravnog djelokruga Općine,
2. rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima građana i pravnih osoba iz samoupravnog i upravnog djelokruga Općine,
3. obavljaju nadzor nad djelatnošću javnih poduzeća i ustanova koje obavljaju poslove na osnovi javnih ovlasti,
4. daju inicijative za rješavanje određenih pitanja iz samoupravnog i upravnog djelokruga Općine,
5. pripremaju nacрте općinskih propisa i drugih općih akata iz svoje nadležnosti,
6. obavljaju i druge poslove određene ovim Statutom i pozitivnim propisima.

Pored poslova iz stavka 1. ovog članka Općinske službe obavljaju upravne i druge stručne poslove koji su Federalnim zakonom odnosno zakonom Županije preneseni na Općinu.

Članak 51.

Rad Općinskih službi je javan.

Općinske službe samostalno obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, a za svoj rad su odgovorne Općinskom načelniku.

Članak 52.

Za obavljanje određenih poslova iz nadležnosti Općinskih službi mogu se za jedno ili više naseljenih mjesta osnivati mjesni uredi izvan sjedišta Općinskih službi.

Mjesne urede osniva Općinsko vijeće na prijedlog Općinskog načelnika.

Odlukom o osnivanju mjesnih ureda određuje se nadležnost, sjedište, područje, broj izvršitelja i nadzor nad obavljanjem prenesenih poslova.

Članak 53.

U nadležnosti mjesnih ureda mogu se predvidjeti poslovi koji se odnose na: vođenje matičnih knjiga i obavljanje matične službe, ovjeravanje prijepisa raznih isprava, izdavanje uvjerenja ili potvrda o činjenicama o kojima se vode službene evidencije kod općinskih službi, primanje molbi i drugih podneska koje građani upućuju općinskim službama, davanje raznih obavijesti i pravnih savjeta koje traže građani, obavljanje poslova dostave raznih pismena građanima i druge poslove od izravnog interesa za ostvarivanje prava i obveza građana kod općinskih službi.

Članak 54.

Sredstva za rad Općinskih službi i mjesnih ureda osiguravaju se u proračunu Općine.

Plaće i druge naknade općinskih službenika i namještenika uređuju se sukladno Zakonu posebnim propisom.

Koeficijente koji se odnose na platne razrede i unutar platnih razreda utvrđuje Općinsko vijeće sukladno radnim mjestima u općinskoj organizaciji uprave.

VI. MEĐUSOBNI ODNOSI OPĆINSKOG VIJEĆA I OPĆINSKOG NAČELNIKA

Članak 55

Međusobni odnosi Općinskog vijeća i Općinskog načelnika temelji se na načelima međusobnog uvažavanja i suradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcioniranje Općine.

Članak 56

Načelnik je dužan dostaviti prijedlog proračuna Općinskom vijeću u roku propisanom proračunskim kalendarom.

Članak 57.

Vijeće, većinom od ukupnog broja vijećnika, usvaja proračun u roku predviđenom proračunskim kalendarom.

Do usvajanja novog proračuna, a najdalje devedeset dana nakon početka proračunske godine, financiranje Općine ne može biti veće od realizacije proračuna za isto razdoblje prethodne godine umanjenog za kapitalne investicije, izuzevši kapitalne investicije čija se realizacija nastavlja u tekućoj godini.

Ukoliko Općinsko vijeće ne usvoji proračun u roku od devedeset dana od početka proračunske godine, Općinski načelnik proglašava proračun.

Proračun stupa na snagu nakon objave u Službenom glasniku općine Grude.

Članak 58.

Ukoliko Općinski načelnik, Općinsko vijeće ili jedna trećina vijećnika smatraju da usvojeni proračun u određenoj poziciji može ugroziti funkcioniranje Općine, mogu u roku od sedam dana tražiti arbitražu.

Arbitražu će u roku od mjesec dana vršiti tijelo koje će uspostaviti Federalno ministarstvo financija, čiji je nalaz obvezujući.

Arbitražno tijelo činit će predstavnici Federalnog ministarstva financija, Županijskog ministarstva financija, Općinskog vijeća i Općinskog načelnika, neovisni ekspert iz oblasti financija i predstavnik Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.

Do donošenja arbitražne odluke proračun se izvršava.

Članak 59

Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik, može, u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da Općinski načelnik, odnosno Općinsko vijeće, preispita odluku ili akt koji smatra neustavnim ili nezakonitim.

U slučaju iz prethodnog stavka nadležno tijelo dužno je preispitati svoju odluku, odnosno akt, u roku od 30 dana i izvijestiti vijeće, odnosno načelnika o svojoj odluci, do kada se taj akt neće izvršiti.

Kada Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik potvrdi svoju odluku, odnosno akt, Općinski načelnik, odnosno Općinsko vijeće, može u roku od 15 dana prekinuti postupak preispitivanja odluke, odnosno akta pred nadležnim tijelom sukladno ustavu i zakonu.

Članak 60

Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik, može u roku od tri dana nakon donošenja odluke zatražiti da Općinski načelnik, odnosno Općinsko vijeće, preispita odluku ili akt koji smatra štetnim po Općinu, a čije izvršenje može proizvesti nepopravljivu štetu po interesu ili imovini Općine.

Tijelo koje je donijelo odluku preispitat će je nakon 15 dana, a do tada se ta odluka ne primjenjuje.

Članak 61

Općinski načelnik je dužan redovito informirati Općinsko vijeće o ostvarivanju politike Općine, odgovarati na zastupnička pitanja i inicijative, pismeno ili usmeno dati odgovor u roku od 30 dana od zatražene informacije.

Članak 62

Općinsko vijeće je dužno razmotriti prijedlog odluke odnosno informaciju koju podnese Općinski načelnik i o tome se očitovati najkasnije u roku 60 dana.

VII. IZRAVNO SUDJELOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Članak 63.

Građani sa područja Općine mogu izravno sudjelovati u odlučivanju o lokalnim poslovima samoupravnog djelokruga Općine.

Oblici izravnog odlučivanja građana su: referendum, mjesni zbor građana i građanski poticaj (inicijativa) sukladno zakonu i Statutu.

a) Referendum

Članak 64.

Građani Općine referendumom izravno odlučuju o pitanjima koja su od njihovog zajedničkog interesa.

Referendum se može raspisati:

1. o utvrđivanju prijedloga za promjenu općinskog Statuta,
2. o utvrđivanju prijedloga za promjenu ili donošenje općinskog propisa ili drugog općeg akta o pitanjima iz samoupravnog djelokruga Općine,
3. radi predlaganja donošenja akata o pitanjima koja su od interesa za život i rad građana kao što je: izgradnja objekata komunalnog značenja, uređenje prostora, održavanje higijene i čistoće javnih površina na području Općine,

- uvođenje samodoprinosa za određene namjene i druga pitanja od zajedničkog interesa građana,
4. kada Općinsko vijeće zatraži prethodno izjašnjanje građana o pitanjima od općeg interesa za Općinu.

Članak 65.

Referendum se može raspisati za cijelo područje Općine ili za područje jedne ili više mjesnih zajednica ili za jedno ili više naselja.

Referendum za područje jedne mjesne zajednice ili jedno ili više naselja može se, po pravilu, raspisati radi uvođenja lokalnog samodoprinosa za rješavanje određenih životnih potreba građana na tom području ili izjašnjanja o izdvajanju ili pripajanju naselja drugom području ili radi rješavanja drugih potreba značajnih za život građana na tom području, sukladno zakonu i propisima Općine.

Članak 66.

Referendum za područje cijele Općine ili za područje dvije ili više mjesnih zajednica raspisuje Općinsko vijeće.

Referendum za područje jedne mjesne zajednice ili za jedno ili više naselja sa područja iste mjesne zajednice (lokalni referendum) raspisuje Vijeće te mjesne zajednice, uz suglasnost Općinskog vijeća.

Članak 67.

Prijedlog za raspisivanje referenduma iz članka 65. stavka 1. ovog Statuta, može podnijeti jedna trećina članova Općinskog vijeća, Općinski načelnik ili mjesne zajednice za čije se područje traži raspisivanje referenduma.

Prijedlog za raspisivanje referenduma iz članka 65. stavka 2. ovog Statuta, može podnijeti vijeće mjesne zajednice ili većina zborova građana sa područja mjesne zajednice odnosno većina zborova građana naselja za koja se traži raspisivanje referenduma.

Članak 68.

Prijedlog za raspisivanje referenduma sadrži pitanja o kojima se građani trebaju izjasniti na referendumu i područje na koje treba provesti referendum.

Članak 69.

Pravo glasovanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području Općine, koji imaju biračko pravo i upisani su u popis birača za područje gdje je raspisan referendum.

Odluka donesena na referendumu obvezna je za Općinsko vijeće odnosno vijeće mjesne zajednice i građane.

Članak 70.

Aktom o raspisivanju referenduma, određuju se pitanja o kojima se na referendumu građani trebaju izjasniti, te dan i način održavanja referenduma i područje na kojem će se provoditi referendum.

Članak 71.

Referendum provodi Povjerenstvo za provedbu referenduma kojeg imenuje Općinsko vijeće odnosno vijeće mjesne zajednice.

Povjerenstvo za provedbu referenduma određuje upisna mjesta u naseljima u kojima će se građani izjašnjavati na referendumu.

Referendum se provodi sukladno Zakonu i ovom Statutu, odnosno statutu mjesne zajednice.

b) Zborovi građana

Članak 72.

Općinsko vijeće može tražiti mišljenje od mjesnog zbora građana o prijedlogu općinskog propisa ili drugog općeg akta ili drugog pitanja iz samoupravnog djelokruga općine, odnosno donošenje akata iz djelokruga Općinskog vijeća.

c) Građanska inicijativa

Članak 73.

O svakom pitanju iz djelokruga Općinskog vijeća građani imaju pravo na mjesnom zboru građana pokrenuti inicijativu za donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja iz djelokruga Općinskog vijeća.

O građanskoj inicijativi iz stavka 1. ovog članka Općinsko vijeće mora raspravljati ako je inicijativa podržana potpisom od strane najmanje pet posto birača upisanih u popis birača općine, mjesne zajednice, naselja i dijela naselja i dati odgovor podnositeljima inicijative najkasnije u roku tri mjeseca od prijema prijedloga, odnosno inicijative.

Članak 74.

Svaki građanin ima pravo Općinskom vijeću i Općinskom načelniku slati predstavke i pritužbe i davati prijedloge za rješavanje određenih pitanja iz nadležnosti lokalnih poslova Općine.

Organi iz stavka 1. ovog članka dužni su dati odgovor na podnesenu predstavku ili pritužbu odnosno prijedlog najkasnije u roku 30 dana od prijema predstavke ili pritužbe odnosno prijedloga.

VIII. MJESNA SAMOUPRAVA

Članak 75.

Mjesna samouprava podrazumijeva pravo građana da izravno sudjeluju u odlučivanju o određenim lokalnim poslovima koji neposredno utiču na njihov svakodnevni život i rad.

Kao organizacijski oblik za ostvarivanje poslova iz stavka 1. ovog članka, građani imaju pravo pokrenuti inicijativu i postupak za osnivanje mjesne zajednice.

Mjesna zajednica osniva se za jedno naseljeno mjesto, više međusobno povezanih manjih naselja ili za veći dio naselja koji u odnosu na ostale dijelove čini zasebnu razgraničenu cjelinu.

Članak 76.

Mjesnu zajednicu osniva svojom odlukom Općinsko vijeće.

Odlukom o osnivanju mjesne zajednice utvrđuje se naziv, sjedište, područje mjesne zajednice, mjesna područja odnosno drugi dijelovi mjesne zajednice, kao i druga pitanja u svezi s ostvarivanjem mjesne samouprave.

Članak 77.

Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice mogu pokrenuti građani, udruge građana s područja naseljenog mjesta za čije se područje predlaže osnivanje nove mjesne zajednice.

Inicijativu mogu pokrenuti Općinsko vijeće ili Općinski načelnik.

Članak 78.

O inicijativi za osnivanje mjesne zajednice glasuje se na zborovima građana u naselju, dijelu naselja ili više naselja za koje se osniva mjesna zajednica.

Glasovanje na zborovima građana provodi se javno.

Inicijativa za osnivanje mjesne zajednice je prihvaćena ako je za nju izjasni 10% birača od ukupno upisanih u popis birača naselja za čije se područje predlaže osnivanje mjesne zajednice.

Na zboru građana koji je prihvatio inicijativu za osnivanje mjesne zajednice izabire se osnivački odbor od tri do pet članova.

Osnivački odbor dužan je pripremiti statut i druge akte mjesne zajednice i provesti izbore za vijeće mjesne zajednice najkasnije u roku 60 dana od dana osnivanja mjesne zajednice

Nakon usvajanja inicijativa se dostavlja Općinskom vijeću.

Članak 79.

Općinsko vijeće je dužno u roku od 60 dana od dana prijema usvojene inicijative zauzeti stav o pokrenutoj inicijativi za osnivanje mjesne zajednice.

Ukoliko Vijeće ocijeni da je postupak usvajanja prijedloga na Zboru građana proveden na pravno valjan i demokratski način, da postoje materijalni i ostali uvjeti za pravilno i efikasno funkcioniranje mjesne samouprave putem mjesne zajednice, donijeti će odluku o osnivanju mjesne zajednice.

Članak 80.

Mjesna zajednica kroz tijela je nadležna za obavljanje poslova koji izravno utječu na svakodnevne potrebe i život i rad građana, kao što su :

- pokreću i sudjeluju u javnoj raspravi u pripremi i donošenju urbanističkih planova na području mjesne zajednice, pokreću inicijative, daju mišljenja i sudjeluju u gradnji komunalnih objekata i objekata u općoj uporabi,
- pokreću i sudjeluju u raspravama o inicijativama i aktivnostima za razvitak gospodarstva i društvenih djelatnosti,
- brinu o zaštiti osoba kojima je potrebna pomoć i s tom svrhom pokreću suradnju sa stručnim tijelima iz djelatnosti socijalne zaštite,
- staraju se o razvitku kulture i športa i stvaraju uvjete za dostupnost ustanova i objekata kulture i športa svim građanima, a naročito mladeži,

- stvaraju uvjete i poduzimaju mjere za očuvanje i zaštitu prirodnih i radom ostvarenih vrijednosti čovjekove sredine,
- drugim poslovima utvrđenim statutom i pravilima mjesnih zajednica, vodeći računa o vrsti i obujmu potreba, raspoloživim sredstvima, kao i interesima građana u cjelini.

Članak 81.

Posebnom odlukom Općinskog vijeća, a na prijedlog Općinskog načelnika mogu se na mjesnu zajednicu prenijeti određeni poslovi iz samoupravnog djelokruga Općine koji su od izravnog interesa za prava i obveze građana, kao što su: dostavljanje podataka za plaćanje komunalnih naknada i drugih prihoda Općine, vođenje određenih evidencija i drugih poslova koji su od značenja za rad općinskih službi.

Na mjesnu zajednicu u tom slučaju odlukom Općinskog vijeća, prenose se i odgovarajuća sredstva.

Članak 82.

Mjesna zajednica ima statut.

Statut mjesne zajednice donose građani na svom zboru.

Statut je donesen ako je za njega glasovala 2/3 nazočnih građana što se utvrđuje Statutom mjesne zajednice.

Članak 83

Statutom mjesne zajednice, sukladno zakonu i ovom Statutu, uređuje se inicijativa i postupak za osnivanje mjesne zajednice, nadležnost mjesne zajednice (sadržaj lokalnih poslova), organi mjesne zajednice, način njihovog izbora i razrješenja, njihova nadležnost, način financiranja djelatnosti mjesne zajednice, postupak provedbe lokalnog referenduma iz članka 65. stavak 2. ovog Statuta, odnos prema Općini i njenim tijelima, kao i odnos prema pravnim osobama na području mjesne zajednice i druga pitanja od značenja za ustroj i rad mjesne zajednice.

Članak 84.

Tijela mjesne zajednice su:

- Zbor građana,
- Vijeće mjesne zajednice.

Članak 85.

Broj članova Vijeća mjesne zajednice utvrđuje se statutom mjesne zajednice, ne može biti manji od 7 ni veći od 15 članova, a određuje se ovisno o veličini, razvijenosti i broju stanovnika svakog naselja ili dijela naselja na području mjesne zajednice.

Prigodom izbora članova Vijeća mjesne zajednice mora se osigurati razmjerna zastupljenost članova vijeća mjesne zajednice prema broju birača u pojedinom naselju ili dijelu naselja.

Članak 86.

Vijeće mjesne zajednice biraju građani s područja mjesne zajednice koji imaju biračko pravo i prebivalište na području mjesne zajednice sukladno Statutu mjesne zajednice, ovom Statutu i odluci o osnivanju mjesne zajednice.

Mandat članova vijeća mjesne zajednice traje četiri godine.

Članak.87.

Vijeće mjesne zajednice donosi program rada Vijeća mjesne zajednice, financijski plan, poslovnik o svom radu i izvješće o svom radu, te obavlja i druge poslove koji su od značenja za ostvarivanje zajedničkih interesa i potreba građana s područja mjesne zajednice utvrđene statutom mjesne zajednice.

Vijeće mjesne zajednice donosi odluke iz svoje nadležnosti većinom glasova ukupnog broja izabranih članova vijeća.

Članak 88.

Vijeće mjesne zajednice iz reda svojih članova bira predsjednika Vijeća mjesne zajednice na razdoblje od četiri godine.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice predstavlja mjesnu zajednicu, saziva sjednice vijeća i predsjedava im, izvršava program rada i financijski plan i obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice za svoj rad odgovara Vijeću mjesne zajednice, a Općinskom načelniku za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine koji su preneseni mjesnoj zajednici.

Članak 89.

Program rada i financijski plan potreba mjesne zajednice obvezno se razmatra na zborovima građana u naseljima na području mjesne zajednice.

Članak 90.

Vijeće mjesne zajednice može sukladno ovom Statutu i statutu mjesne zajednice sazvati mjesne zborove građana radi raspravljanja o određenim potrebama i interesima građana te davanja prijedloga za rješavanje pitanja od mjesnog značenja.

Način sazivanja mjesnih zborova građana, njihovog rada i odlučivanja, izbora predsjednika zbora građana i druga pitanja u svezi rada zborova građana uređuju se statutom mjesne zajednice.

Zbor građana mjesne zajednice je organ konsultiranja o lokalnim poslovima. Na Zboru građana mjesne zajednice provodi se javna rasprava i daje mišljenje o pitanjima o kojim odlučuje Općinsko vijeće dvotrećinskom većinom kao i o postupku donošenja planova općine koji se donose na teritoriju mjesne zajednice.

Zbor građana se konsultira o pitanjima o kojima odlučuje vijeće mjesne zajednice.

Zbor građana može davati inicijative o pitanjima iz nadležnosti mjesne zajednice, općine i institucija koje vrše javne ovlasti.

Inicijativa Zbora građana mjesne zajednice koju je podržalo najmanje 10% građana mjesne zajednice upisanih u birački popis obvezuje vijeće mjesne zajednice i organe općinske vlasti da se o njoj izjasne.

Zbor građana saziva vijeće mjesne zajednice po potrebi, a obvezno na zahtjev Općinskog vijeća, Općinskog načelnika kao i na inicijativu najmanje 10% građana mjesnog područja za koje se održava zbor građana.

Članak 91.

Sredstva za financiranje djelatnosti mjesne zajednice su :

1. mjesne zajednice imat će prihode razmjerne ovlastima predviđenim Zakonom i Statutom,
2. sustav financiranja mjesnih zajednica mora biti dovoljno raznolik i evolutan kako bi mogao slijediti, koliko je praktički moguće, promjene stvarnih troškova vršenja poslova iz ovlasti mjesne zajednice,
3. sredstva osigurana iz sredstava samodoprinosu,
4. sredstva za usluge koja svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica,
5. pokloni i druga sredstva.

Mjesna zajednica koristi sredstva sukladno svojim programima i planovima.

Članak 92.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesne zajednice obavlja Općinsko vijeće.

Općinski načelnik ima pravo i obvezu predložiti Općinskom vijeću da raspusti vijeće mjesne zajednice odnosno razriješi dužnosti predsjednika vijeća mjesne zajednice ako u svom radu opetovano krše statut mjesne zajednice i ne izvršavaju povjerene poslove.

Članak 93.

Mjesna zajednica ima svojstvo pravne osobe u pogledu prava i obveza utvrđenih statutom Općine, Odlukom o osnivanju i zakonom.

Mjesna zajednica se upisuje u registar mjesnih zajednica koji vodi mjerodavna služba općine.

IX. SURADNJA S DRUGIM OPĆINAMA, GRADOVIMA I UDRUŽIVANJE U ZAJEDNICE /SAVEZE/ OPĆINA

Članak 94.

U obavljanju poslova i samoupravnog djelokruga Općina ostvaruje suradnju s drugim općinama, a ponajprije sa susjednim općinama.

Suradnja iz stavka 1. ovog članka planira se i ostvaruje u onim poslovima koji su od njihovog zajedničkog interesa, o čemu se zaključuje sporazum.

Suradnju sa drugim općinama, sukladno odredbama st. 1. i 2. ovog članka, ostvaruje Općinsko vijeće odnosno Općinski načelnik, svaki u pitanjima iz svog djelokruga.

Članak 95.

Općina se može udruživati u zajednicu općina za određeno područje, sukladno zakonu. Odluku o udruživanju Općine u zajednicu općina donosi Općinsko vijeće samostalno ili na prijedlog Općinskog načelnika.

Odlukom o udruživanju utvrđuju se ciljevi udruživanja, način ostvarivanja tih ciljeva u zajednici općina i druga pitanja od značenja za rad u zajednici općina.

Članak 95.

Općina može pristupiti međunarodnim udruženjima lokalnih zajednica i surađivati s odgovarajućim lokalnim jedinicama drugih država, sukladno Ustavu Federacije i federalnom zakonu, o čemu odlučuje Općinsko vijeće.

Članak 96.

Općina može pristupiti formiranju saveza na razini BiH i F BiH, o čemu odlučuje Općinsko vijeće.

Udruživanje iz stavka 1. Ovog članka ima za cilj da se u Savezu općina Federacije ostvaruju i promiču određeni zajednički interesi i osigurava njihova zaštita.

Savez na razini Federacije BiH ima pravo:

1. Djelovati kao zakonski zastupnik svojih članica pred vlastima u Federaciji,
2. Pripremati prijedloge zakona i amandmane na prijedloge zakona s ciljem poboljšanja zakona i propisa koji reguliraju rad jedinica lokalne samouprave,
3. Davati mišljenje i prijedloge u svezi s raspodjelom javnih prihoda, u dijelu koji se odnosi na financiranje jedinica lokalne samouprave,
4. Uspostaviti kontakte i suradnju sa sličnim organizacijama u zemlji i inozemstvu, kao i postati članom međunarodnih asocijacija,
5. Obavljati druge funkcije sukladno statutu saveza.

Prava navedena u ovome članku mogu biti korištena ako savez na razini Federacije okuplja više od dvije trećine gradova i općina u F BiH.

X. IMOVINA I FINANCIRANJE LOKALNE SAMOUPRAVE

1. Imovina Općine

Članak 97.

Sve pokretne i nepokretne stvari koje pripadaju Općini, kao što su zgrade i drugi objekti u kojima su smješteni općinski organi vlasti, kao i prava i novčana sredstva koja im pripadaju, čini imovinu Općine.

Imovina u vlasništvu Općine, mora se upravljati i raspolagati brižno sukladno zakonima i drugim propisima.

O stjecanju, otuđivanju ili davanju u zakup imovine u vlasništvu Općine odlučuje Općinsko vijeće.

Članak 98.

Nepokretna imovina Općine može se dati u najam poduzećima i drugim pravnim osobama, kao i građanima.

O davanju nekretnina u najam raspisuje se oglas.

Način korištenja nepokretne imovine Općine date u najam i obveze korisnika imovine utvrđuje se ugovorom sukladno zakonu.

Članak 99.

Općinsko vijeće može, ako to opće potrebe nalažu u oblasti poslova iz samoupravnog djelokruga Općine osnovati javno poduzeće, javnu ustanovu u skladu sa zakonom.

Aktom o osnivanju javnog poduzeća, odnosno javne ustanove propisuje se način upravljanja poduzećem, odnosno ustanovom, prava osnivača, korištenje ostvarene dobiti i druge obveze poduzeća prema Općini, sukladno sa zakonom.

Općini pripadaju prihodi za obavljanje dužnosti i ovlaštenja, u skladu sa zakonom.

2. Financiranje lokalne samouprave.

Članak 100.

Općina ima, sukladno Ustavu i zakonu, svoje prihode kojima, u okviru samoupravnog djelokruga, samostalno raspolaže.

Prihodi Općine razmjerni su poslovima koje, sukladno ustavu, zakonu i ovom Statutu, obavljaju tijela vlasti Općine.

Članak 101.

Općina ima pravo da, u granicama određenim zakonom, samostalno svojim propisima uređuje poreze, naknade, pristojbe i takse i ostala davanja koji čine prihod Općine.

Općina uređuje i druge načine osiguranja potrebnih financijskih sredstava za financiranje svojih potreba koje nije osigurala županijska ili federalna vlast.

Propise o reguliranju pitanja iz st. 1.i 2. ovog članka, sukladno zakonu, donosi Općinsko vijeće na prijedlog Općinskog načelnika.

Općina može radi zadovoljenja potreba građana prikupljati sredstva na osnovu neposrednog izjašnjavanja građana a sukladno sa zakonom i ovim Statutom.

Odluku o pokretanju postupka prikupljanja sredstava na način utvrđen prethodnim stavkom donosi Općinsko vijeće na prijedlog:

- 1/3 ukupnog broja izabраниh vijećnika Općinskog vijeća,
- Općinskog načelnika,
- 1/5 mjesne zajednice Općine, o čemu odluku donosi Vijeće tih mjesnih zajednica.

Općini pripadaju prihodi:

a) vlastiti prihodi:

- porezi za koje jedinica lokalne samouprave samostalno određuje stopu, sukladno zakonu,
- lokalne pristojbe i naknade čije iznose utvrđuje Općinsko vijeće sukladno zakonu,
- kazne i kamate sukladno zakonu,
- prihod od uporabe i prodaje imovine,
- prihod od poduzeća i drugih pravnih osoba u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i prihod od koncesija sukladno zakonskim propisima,
- darovi, nasljedstva, pomoći i donacije,
- prihodi od samodoprinosu,
- prihoda od proračunskih korisnika,
- drugi prihodi utvrđeni Zakonom i Odlukom vijeća

b) Drugi prihodi:

- prihodi od dijeljenih poreza, definirani zakonom,
- transferi i grantovi od viših razina vlasti,

- dug sukladno zakonu.

Raspodjela sredstava općini vrši se temeljem kriterija i formula za dodjelu koje će biti utvrđene posebnim zakonom, uvažavajući načela solidarnosti i fiskalnog izjednačavanja.

Članak 102.

Svi prihodi i rashodi Općine uređuju se godišnjim proračunom Općine.

Godišnji proračun općine kao i njegove izmjene i dopune donosi Općinsko vijeće na prijedlog Općinskog načelnika.

Godišnji proračun općine donosi se prije početka godine za koju se proračun donosi.

Članak 103.

Ukoliko se godišnji proračun općine za iduću godinu ne može donijeti prije početka godine za koju se donosi, vrši se privremeno financiranje i to najduže do tri mjeseca.

Odluku o privremenom financiranju donosi Općinsko vijeće na prijedlog Općinskog načelnika.

Članak 104.

Općinsko vijeće donosi odluku o izvršenju godišnjeg proračuna Općine kojom se uređuju uvjeti, način i postupak raspolaganja приходima i rashodima. Ova odluka donosi se uz godišnji proračun Općine.

Članak 105.

Iz godišnjeg proračuna Općine financiraju se djelatnosti Općinskog vijeća i njegovih radnih tijela, Općinskog načelnika i općinskih službi, određene djelatnosti u djelokrugu komunalnih i društvenih službi radi zadovoljavanja temeljnih potreba građana, zaštita prirode i okoliša, mjesni uredi, mjesne zajednice i druge potrebe iz područja samoupravnog djelokruga Općine, o čemu odlučuje Općinsko vijeće.

Članak 106.

Općina može udruživati svoja sredstva sa sredstvima drugih općina radi izgradnje objekata od zajedničkog interesa.

Aktom o udruživanju sredstava utvrđuje se visina sredstava i njihova namjena, način osiguranja, rokovi i druge obveze Općine u svezi udruživanja tih sredstava.

Članak 107.

Općinsko vijeće obavlja poslove nadzora nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela vlasti Općine putem odgovarajućeg povjerenstva kojeg osniva svojim posebnim aktom.

U okviru nadzora iz stavka 1. ovog članka, Općinsko vijeće obustavit će od izvršenja, poništiti odnosno ukinuti nezakoniti akt o materijalnom odnosno financijskom poslovanju koje je donijelo tijelo vlasti općine.

Nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela vlasti općine, sukladno zakonu, obavlja i nadležno tijelo Županije odnosno nadležno federalno tijelo, sukladno zakonu Županije, odnosno federalnom zakonu.

XI. PROPISI I DRUGI AKTI OPĆINE

1. Propisi i drugi akti Općinskog vijeća

Članak 108.

Općinsko vijeće, u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, donosi općinske propise i druge akte, sukladno ovom Statutu.

Općinsko vijeće donosi općinske propise i druge opće akte i o pitanjima koja su zakonom Županije, odnosno zakonom Federacije prenesena na Općinu, ako je zakonom o prenošenju tih poslova predviđeno donošenje općinskog propisa.

Općinski propisi donose se u obliku Statuta, odluke, naredbe, upute, (naputka) poslovnika, preporuke i deklaracije.

Članak 109.

Odlukom se uređuju pitanja i odnosi iz samoupravnog djelokruga Općine, osnivaju općinske službe za upravu i druga tijela općine, uređuju pitanja koja se odnose na prihode i financijska sredstva Općine, osnivaju poduzeća, ustanove, i druge pravne osobe, utvrđuju određena pitanja i određuju mjere u okviru nadležnosti Općinskog vijeća, uređuju određena pitanja koja su zakonom Federacije odnosno zakonom Županije prenesena na Općinu, a predviđeno je donošenje općinskog propisa te u drugim pitanjima određenim ovim Statutom.

Naredbom se, radi izvršavanja određenih pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine, naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opće značenje na području Općine.

Naputkom se propisuje način rada i izvršavanja poslova iz samoupravnog djelokruga Općine od Općinskog načelnika ili općinskih službi, koja su uređena odlukama ili naredbama iz stavka 1 i 2. ovog članka.

Članak 110.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, Općinsko vijeće donosi rješenja i zaključke, kao pojedinačne akte.

Rješenjem se odlučuje o imenovanju, postavljanju i razrješenju odnosno smjenjivanju, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Općinskog vijeća.

Zaključkom se utvrđuju stajališta o pitanjima od značenja za provedbu utvrđene politike i propisa iz članka 109. ovog Statuta, određuju zadaci za Općinskog načelnika ili općinske službe prigodom razmatranja pitanja iz njihovog djelokruga i drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Općinskog vijeća o kojima se ne odlučuje rješenjem.

Akti radnih tijela Općinskog vijeća su rješenja i zaključci.

2. Akti Općinskog načelnika

Članak 111.

Općinski načelnik može donositi provedbene opće akte radi primjene općinskih propisa iz članka 109. ovog Statuta.

Provedbeni opći akti načelnika su: pravilnik, instrukcija i naredba.

Općinski načelnik može donositi opće akte iz stavka 2. ovog članka, ako je za to ovlašten propisom iz članka 109. ovog Statuta ili Zakonom.

Opći akti iz stavka 2. ovog članka objavljuju se u Službenom glasniku općine Grude.

Članak 112.

Pravilnikom se razrađuju pojedine odredbe odnosno pitanja uređena propisima iz članka 109. ovog Statuta, radi osiguranja odgovarajuće primjene tog propisa.

Instrukcijom se utvrđuju pobliža pravila i upute za rad općinskih službi i drugih institucija za provedbu i primjenu propisa iz članka 109. ovog Statuta.

Naredbom se naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opći značaj za područje Općine.

Članak 113.

U izvršavanju općinskih propisa iz članka 109. ovog Statuta, Općinski načelnik donosi rješenja i druge pojedinačne akte kojima se u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba koja su uređena u tim općinskim propisima.

Priprema nacрта rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. ovog članka obavljaju općinske službe.

Općinski načelnik može ovlastiti pomoćnika načelnika da donese rješenja i druge pojedinačne akte iz stavka 1. ovog članka o čemu se mora donijeti posebno rješenje o prijenosu te ovlasti.

Protiv prvostupajskih rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. i 3. ovog članka, koja donosi Općinski načelnik odnosno pomoćnik načelnika, zainteresirana osoba ima pravo izjaviti žalbu nadležnom organu za upravu, sukladno federalnom zakonu kojim je uređen upravni postupak kao i specijalnom zakonu.

Članak 114.

Rješenja i druge pojedinačne akte Općinski načelnik odnosno pomoćnik načelnika općinske službe donosi i u slučajevima kada odlučuje u upravnom postupku o pravima, obvezama i pravnim interesima građana i pravnih osoba na temelju federalnog ili županijskog zakona kojim su upravni i stručni poslovi preneseni na Općinu.

Protiv prvostupajskih rješenja i drugih pojedinačnih akata donesenih u poslovima iz stavka 1. ovog članka, može se izjaviti žalba i to :

1. na rješenja i druge pojedinačne akte koji su doneseni na osnovi zakona ili drugog propisa Županije - nadležnom organu za upravu Županije, ako zakonom Županije nije drukčije određeno,

2. na rješenja i druge pojedinačne akte koji su doneseni na osnovi zakona ili drugog propisa Federacije - nadležnom organu za upravu Federacije, ako federalnim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 115.

Pri donošenju rješenja i drugih pojedinačnih akata iz članka 113. i 114. ovog Statuta primjenjuju se pravila upravnog postupka koja su utvrđena federalnim Zakonom o upravnom postupku, a u pogledu upravnog spora - Federalni Zakon o upravnim sporovima.

Članak 116.

Općinski propisi iz članka 109. i opći akti iz članka 112. Ovog Statuta, stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni.

Propisi i opći akti iz stavka 1. ovog članka objavljuju se u Službenom glasniku općine Grude.

XII. UPRAVNI NADZOR

Članak 117.

Nadzor nad zakonitošću rada općinskih tijela vlasti, sukladno ustavu i zakonu, obavljaju nadležni organi Federacije odnosno Županije.

Nadzor nad zakonitošću općinskih propisa i pojedinačnih akata, koja sukladno zakonu i ovom Statutu donose nadležna općinska tijela vlasti, obavljaju i to:

1. za općinske propise i pojedinačne uprave akte koji su doneseni na temelju federalnog zakona i drugog federalnog propisa kojima su određeni poslovi preneseni na Općinu - nadzor obavlja nadležni federalni organ za upravu određen federalnim zakonom, ako federalnim zakonom nije drukčije određeno,
2. za općinske propise i pojedinačne upravne akte koji su doneseni na temelju županijskog zakona ili drugog propisa kojima se određeni poslovi preneseni na općinu odnosno pojedinačne upravne akte donesene na temelju općinskog propisa nadzor obavlja nadležni županijski organ za upravu određen zakonom županije.

Općinski načelnik je dužan organima iz stavka 2. ovog članka, omogućiti ostvarivanje nadzora i postupiti po nalogima tih organa.

Postupak vršenja upravnog nadzora nad aktivnostima Općine utvrđuje se zakonom.

Upravni nadzor nad radom tijela općine utvrđuje Općina posebice u djelatnostima financija i upravljanja.

Članak 118.

Općinski načelnik je obvezan temeljem ustava, zakona i statuta općine savjesno i odgovorno obnašati povjerenu mu dužnost i osobno je odgovoran za njeno obnašanje, kao za i rad službi kojima rukovodi.

Članak 119.

Izvješće organa iz članka 117. stavak 1. i 2. ovog Statuta, povodom obavljenog nadzora nad zakonitošću rada i zakonitošću općih i pojedinačnih upravnih akata, razmatra

Općinsko vijeće sukladno svojim ovlastima utvrđuje odgovarajuće zaključke radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnog postupanja.

XIII. POSTUPAK ZA DONOŠENJE I PROMJENU STATUTA

Članak 120.

Statut općine priprema i dvotrećinskom većinom glasova donosi Općinsko vijeće.

Članak 121.

O promjeni Statuta Općine odlučuje Općinsko vijeće.
Prijedlog za promjenu Statuta može podnijeti 1/3 članova Općinskog vijeća, odnosno Općinski načelnik.
Prijedlog mora biti obrazložen, a podnosi se predsjedniku Općinskog vijeća u pisanoj formi.
Prijedlog za promjenu Statuta Općine mogu dati građani na mjesnim zborovima građana kao građansku inicijativu.

Članak 122.

O prijedlogu za promjenu Statuta općine raspravlja se na sjednici Općinskog vijeća.
Općinsko vijeće može raspisati referendum za promjenu Statuta općine.
Ako se ne prihvati prijedlog za promjenu Statuta, isti se prijedlog ne može ponovno staviti na dnevni red Općinskog vijeća prije isteka šest mjeseci od dana zaključivanja rasprave o prijedlogu.
Prihvaćeni prijedlog za promjenu Statuta općine dostavlja se svim članovima Općinskog vijeća, mjesnim zajednicama, političkim strankama zastupljenim u Vijeću, radi raspravljanja i davanja primjedbi i prijedloga.
Promjena Statuta općine je usvojena ako je za promjenu glasovalo dvije trećine članova Općinskog vijeća
Promjene Statuta općine vrše se Statutarnom odlukom.

Članak 123.

Promjenama Statuta općine ne mogu se ukinuti niti umanjiti ni jedno od ljudskih prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i instrumentima predviđenim u Aneksu Ustava Federacije.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 124.

Danom stupanja na snagu ovog Statuta, prestaje važiti Statut općine Grude ("Službeni glasnik općine Grude", broj 1/04).

Članak 125.

Ovaj Statut stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku općine Grude".

B o s n a i H e r c e g o v i n a
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINSKO VIJEĆE GRUDE
Broj: 01-02-151/08
Grude, 20. veljače 2008. god.

Predsjednik OV

Nikica Tomas

Pozitivni propisi temeljem kojih je izrađen nacrt ovog Statuta su:

- Ustav Federacije BiH ("Sl. novine F BiH", br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03 I 20/04),
- Ustav Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04),
- Europska povelja o lokalnoj samoupravi ("Sl. list BiH", broj 31/94),
- Zakon o načelima lokalne samouprave F BiH, ("Sl. novine F BiH", broj 49/06).
- Zakon o lokalnoj samoupravi ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj 2/99, 9/00, 5/03 i 10/04),
- Izborni zakon BiH ("Sl. novine F BiH", broj 23/01, 7/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 77/05 i 24/06),
- Zakon o izravnom izboru Općinskog načelnika u F BiH ("Sl. novine F BiH", broj 20/04),
- Zakon o organizaciji organa uprave u F BiH ("Sl. novine F BiH", broj 35/05), kao i drugi pozitivni propisi koji se odnose na spomenutu materiju.

B o s n a i H e r c e g o v i n a
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINA GRUDE

S T A T U T
OPĆINE GRUDE

Grude, 20. veljače 2008. godine

S A D R Ź A J

I. OPĆE ODREDBE

II. OSTVARIVANJE I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA I SURADNJA S OMBUDSMANIMA

III. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE

IV. OPĆINSKA TIJELA VLASTI

- 1. Općinsko vijeće**
  - a) Opće odredbe**
  - b) Nadležnost Općinskog vijeća**
- 2. Općinski načelnik**

V. USTROJSTVO OPĆINSKOG TIJELA DRŽAVNE UPRAVE

VI. MEĐUSOBNI ODNOS OPĆINSKOG VIJEĆA I OPĆINSKOG NAČELNIKA

VII. IZRAVNO SUDJELOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

- a) Referendum**
- b) Zborovi građana**
- c) Građanska inicijativa**

VIII. MJESNA SAMOUPRAVA

IX. SURADNJA S DRUGIM OPĆINAMA, GRADOVIMA I UDRUŽIVANJE U ZAJEDNICE /SAVEZE/ OPĆINA

X. IMOVINA I FINANCIRANJE LOKALNE SAMOUPRAVE

- 1. Imovina općine**
- 2. Financiranje lokalne samouprave**

XI. PROPISI I DRUGI AKTI OPĆINE

- 1. Propisi i drugi akti Općinskog vijeća**
- 2. Akti Općinskog načelnika**

XII. UPRAVNI NADZOR

XIII. POSTUPAK ZA DONOŠENJE I PROMJENE STATUTA

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE